

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1195/2559

บริษัท พี เอ แคปปิตอล จำกัดผู้ร้อง ขอนาคกรสิทธิไทย จำกัด (มหาชน)เจ้าหนี้บริษัทบางกอกรับเบอร์ จำกัด (มหาชน)ลูกหนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/60, ป.พ.พ. มาตรา 329, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/29, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/32, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/27, ป.พ.พ. มาตรา 693

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้แผนฟื้นฟูกิจการซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้ว ผู้กมดเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้และเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ และคำสั่งที่ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจะไม่กระทบถึงการใดที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้บริหารแผนได้กระทำไปแล้วก่อนศาลมีคำสั่งดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 และมาตรา 90/76 ก็ตาม แต่การที่ศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ย่อมมีผลทำให้คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเป็นอันถูกยกเลิกเพิกถอนไปในตัว ข้อกำหนดในแผนฟื้นฟูกิจการซึ่งเกิดขึ้นเมื่อศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนย่อมสิ้นผลไปด้วย ทำให้สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้อยู่กลับไปเป็นดังเดิมที่มีอยู่ก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ เมื่อข้อกำหนดในแผนฟื้นฟูกิจการในคดีก่อนสิ้นผลไปด้วยเหตุที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ลูกหนี้จะนำเงินบางส่วนที่ได้ชำระหนี้ไปหักกับต้นเงินตามที่กำหนดในแผนฟื้นฟูกิจการย่อมไม่ได้ อย่างไรก็ตามการชำระหนี้ของลูกหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการไม่มีผลกระทบและถือได้ว่าเป็นการชำระหนี้โดยชอบ แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าการชำระหนี้ของลูกหนี้ดังกล่าวไม่เพียงพอที่จะเปลี่ยนหนี้สินได้ทั้งหมด จึงต้องนำไปจัดใช้เป็นค่าธรรมเนียมและดอกเบี้ยตามลำดับเสียก่อน ในที่สุดจึงให้ใช้ในการชำระหนี้อันเป็นประธานตาม ป.พ.พ. มาตรา 329 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และแต่งตั้งลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน ต่อมาวันที่ 9 พฤศจิกายน 2553 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนโดยมีลูกหนี้เป็นผู้บริหารแผน เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการในมูลหนี้หนังสือคำประกันและค่าธรรมเนียมการออกหนังสือคำประกันเป็นเงิน 4,676,459.40 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 3,710,410.82 บาท นับแต่วันถัดจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจนกว่าจะได้รับชำระเสร็จจากลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ให้บรรดาเจ้าหนี้ ลูกหนี้ และผู้ทำแผนตรวจคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/29 แล้วปรากฏว่าผู้ทำแผนโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้รายนี้ว่า มูลหนี้ที่ขอรับชำระหนี้เป็นหนี้ที่มีเงื่อนไข ซึ่งลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบเมื่อเจ้าหนี้ได้خذเงินตามหนังสือคำประกันต่อบุคคลภายนอกเสียก่อน แต่เจ้าหนี้มิได้แสดงหลักฐานว่ามีการชำระหนี้ตามหนังสือคำประกันจริง มูลหนี้ที่ขอรับชำระหนี้มีการชำระหนี้แล้วทั้งหมดหรือบางส่วน เจ้าหนี้คำนวณหนี้และดอกเบี้ยไม่ถูกต้องตามที่ตกลงกัน อัตราดอกเบี้ยเป็นเบี้ยปรับที่สูงเกินส่วน สำหรับค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย และเบี้ยปรับ ลูกหนี้มิได้ผิดนัด จึงไม่มีหนี้ต่อกันจริง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้วมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าหนี้ได้รับ

ชำระหนี้ในมูลหนี้หนังสือค้ำประกันและค่าธรรมเนียมการออกหนังสือค้ำประกันเป็นเงิน 4,100,780.10 บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 2,447,955.92 บาท นับแต่วันถัดจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจนกว่าจะได้รับชำระเสร็จจากลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/32 วรรคสอง (3) ส่วนที่ขอเกินมาให้ยกเสีย ผู้บริหารแผนยื่นคำร้องคัดค้านขอให้มีการแก้ไขคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อให้เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการในมูลหนี้หนังสือค้ำประกันและค่าธรรมเนียมการออกหนังสือค้ำประกันเป็นเงิน 2,047,276.52 บาท ส่วนคำขออื่นให้ยกทั้งสิ้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และเจ้าหนี้นายคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้บริหารแผนอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้บริหารแผนมีว่า คำสั่งของศาลล้มละลายกลางที่ให้ยกคำร้องของผู้บริหารแผนชอบหรือไม่ เห็นว่า แม้แผนการฟื้นฟูกิจการซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้ว ผู้ก่อกำเนิดหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้และเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ และคำสั่งที่ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจะไม่กระทบถึงการใดที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้บริหารแผนได้กระทำไปแล้วก่อนศาลมีคำสั่งดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 และมาตรา 90/76 ก็ตาม แต่การที่ศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นี้ย่อมมีผลทำให้คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเป็นอันถูกยกเลิกเพิกถอนไปในตัว ข้อกำหนดในแผนฟื้นฟูกิจการซึ่งเกิดขึ้นเมื่อศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนย่อมสิ้นสุดผลไปด้วย ทำให้สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้นี้ย่อมกลับไปเป็นดังเดิมที่มีอยู่ก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติแล้วว่า ก่อนคดีนี้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในคดีหมายเลขแดงที่ พ.1313/2544 ย่อมมีผลทำให้คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนในคดีดังกล่าวถูกยกเลิกเพิกถอนไป ข้อกำหนดในแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในคดีดังกล่าวที่ให้นำเงินที่ลูกหนี้ชำระหรือวิธีการแปลงหนี้เป็นทุนไปชำระหนี้ของเจ้าหนี้ในฐานะเจ้าหนี้กลุ่มที่ 3 ในส่วนต้นเงินก่อน และเจ้าหนี้นิยามปลดหนี้ในส่วนดอกเบี้ยปรับและค่าฤชาธรรมเนียมต่างๆ นั้น อันเป็นความผูกพันตามแผนซึ่งเกิดขึ้นเมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนในคดีก่อนย่อมสิ้นสุดผลไปด้วย สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้นี้ย่อมกลับไปเป็นดังเดิมที่มีอยู่ก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ส่วนที่ลูกหนี้ชำระหนี้บางส่วนของจำนวนหนี้ที่ผู้คัดค้านที่ 2 ขอรับชำระหนี้และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้ โดยชำระเป็นเงินสดจำนวน 252,742.86 บาท และวิธีการแปลงหนี้เป็นทุนคิดเป็นเงิน 400,679.30 บาท คงมีผลเพียงทำให้หนี้ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้เป็นอันระงับไปเท่าจำนวนที่เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้แล้วเท่านั้น หากทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบในหนี้ส่วนที่ขาดไม่ และเมื่อข้อกำหนดในแผนฟื้นฟูกิจการในคดีก่อนสิ้นสุดผลไปด้วยเหตุที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ลูกหนี้จะนำเงินบางส่วนที่ได้ชำระหนี้ไปหักกับต้นเงินตามที่กำหนดในแผนฟื้นฟูกิจการย่อมไม่ได้ อย่างไรก็ตาม การชำระหนี้ของลูกหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการไม่มีผลกระทบและถือได้ว่าเป็นการชำระหนี้โดยชอบ แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า การชำระหนี้ของลูกหนี้ดังกล่าวไม่เพียงพอที่จะปลีงหนี้สินได้ทั้งหมด จึงต้องนำไปจัดใช้เป็นค่าธรรมเนียมและดอกเบี้ยตามลำดับเสียก่อน ในที่สุดจึงให้ใช้ในการชำระหนี้อันเป็นประธานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 329 วรรคหนึ่ง และได้ความว่าเงินที่ลูกหนี้ชำระหนี้จำนวน 252,742.86 บาท เจ้าหนี้ได้นำไปชำระหนี้ตามหนังสือค้ำประกันเลขที่ 38 - 10 - 1002 - 0 แล้ว ส่วนการชำระหนี้ด้วยการแปลงหนี้เป็นทุนจำนวน

400,679.30 บาท เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นำไปหักจากดอกเบี้ยที่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้แล้ว เมื่อพิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รับฟังได้ว่า ลูกหนี้ได้ขอให้เจ้าหนี้ออกหนังสือค้ำประกันเพื่อประกันการชำระหนี้ภาษีอากรของลูกหนี้ที่มีต่อ กรมศุลกากร เจ้าหนี้จึงขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไถ่เบี้ยใน เวลาภายหลังตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/27 วรรคสอง เมื่อต่อมากลูกหนี้ ไม่ชำระ เจ้าหนี้จึงได้ชำระแทนลูกหนี้ไป โดยเจ้าหนี้มีหนังสือค้ำประกันใบเสร็จรับเงิน สำเนา ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศของเจ้าหนี้เรื่อง การกำหนดดอกเบี้ยและส่วนลดและ ตารางรายละเอียดการคำนวณหนี้มาแสดง น่าเชื่อว่าเจ้าหนี้ได้ชำระหนี้ดังกล่าวแทนลูกหนี้ไปจริง เจ้าหนี้จึงยอมมีสิทธิที่จะไถ่เบี้ยเอาจากลูกหนี้เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ยและเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือ เสียหายไปอย่างไรๆ เพราะการค้ำประกันนั้นได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 693 หาใช่มีสิทธิไถ่เบี้ยเฉพาะต้นเงินดังที่ผู้บริหารแผนโต้แย้งและอุทธรณ์ไม่ สำหรับดอกเบี้ย เจ้าหนี้มีสิทธิคิดได้ตามข้อตกลงและประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยกับประกาศของเจ้าหนี้ กรณีมิใช่เป็นเบี้ยปรับที่สูงเกินส่วนแต่อย่างใด การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งอนุญาตให้ เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ตามคำสั่ง จึงชอบด้วยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว ที่ศาลล้มละลายกลางมี คำสั่งให้ยกคำร้องของผู้บริหารแผนมานั้นชอบแล้วอุทธรณ์ของผู้บริหารแผนฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

สมชาย พงษ์ธา · ทศนีย์ จันสัจฉัย ธรรมเกณฑ์ · อรรณพ จุฬาริมพ์พันธุ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1195/2559>